

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4232/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Живановић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и Издавачког друштва „Ringier Axel Springer“ д.о.о. Београд, чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 41/20 од 21.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 41/20 од 21.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 330/2016 од 02.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа и права личности износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана истека париционог рока, до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени ВВ да по правноснажности пресуде, најкасније у другом броју медија дневних новина "Блиц" објави ову пресуду. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове поступка у износу од 142.900,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење ове пресуде, до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, делимично је одбијен, као неоснован, захтев тужених за накнаду трошкова поступка у делу у коме су тражили да суд обавезе тужиоца да туженима плати законску затезну камату на износ досуђених трошкова поступка у износу од 142.900,00 динара почев од 02.04.2019. године, до дана наступања услова за извршење пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 41/20 од 21.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена првостепена

пресуда у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијени су, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом трећим изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена против става четвртог изреке првостепене пресуде као недозвољена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018.), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на остале битне повреде одредаба парничног поступка се ревизијом тужиоца одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневном листу „Блиц“ на странама 10. и 11., у рубрики „Друштво и економија“, дана ...2016. године, објављен је текст под насловом: „... „... ..“. У тексту се наводи да је деветорици синдикалних лидера „ДД“ априлска плата знатно увећана, јер су уз њу ретроактивно примили додатак на функцију за четири месеца од јануара до априла, иако је ова накнада супротна колективном уговору. Наведено је колико су лидери синдиката примили уз априлску плату, као и да је тужилац уз априлску плату примио и износ од 27.284,00 динара. Име тужиоца се помиње само у антрфилеу текста, где је новинар навео износе који су представници синдиката, међу којима је и тужилац, примили на име зараде у априлу месецу 2016. године. Објављене информације у тексту прибављене су од радника „ДД“ који су сматрали да износи које су представници синдиката примили на износ зараде у априлу месецу 2016. године у ствари представљају стимулације за представнике синдиката, као и од директора Сектора ... послове „ЂЂ“ ЕЕ и в.д. генералног директора „ЂЂ“ ЖЖ. Износи који су наведени као додаци на зараду од месеца априла 2016. године добијени су простом математичком операцијом, односно сабирањем износа који су наведени у Ургенцији за решавање отворених питања о начину обрачуна зараде представницима синдиката који имају плаћену функцију, а који је наведен за сваког представника понаособ и која Ургенција је сагласна са потписаним договором бр. 1/2016-1448 од 05.05.2016. године, на основу кога је извршен обрачун зараде за април месец 2016. године. Ову ургенцију, аутор текста је прибавио од ... директора „ЂЂ“ ЕЕ. С обзиром да је обрачун зараде извршен са корекцијама зараде од 01.01.2016. године обрачунски део на зараду из априла месеца 2016. године је представљао збир додатака од месеца јануара, па закључно са априлом месецом 2016. године. Тужилац није оспоравао садржину Ургенције, али је оспоравао правну природу исте. Аутор спорног текста је ББ, ВВ је био главни и одговорни уредник у време објављивања, ГГ уредник рубрике и „Ringier Axel Springer“ д.о.о. Београд, издавач јавног гласила „Блиц“.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, оцењујући неоснованим истакнути приговор недостатка пасивне легитимације туженог ВВ, одбили као неоснован постављени тужбени захтев, примењујући одредбе чланова

Закона о јавном информисању и медијима који су ближе наведени у пресудама нижестепених судова, као и члан 200. Закона о облигационим односима, члан 231. Закона о парничном поступку и члан 10. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, супротно ревизијским наводима, правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Законом о јавном информисању и медијима („Сл.гласник РС“ бр.83/14...12/16) прописано је да је јавно информисање слободно и не подлеже цензури (члан 4. став 1.), да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона и да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују (члан 5. став 1. и 2.), а одредбом члана 9. истог закона прописано је да су уредник и новинар дужни да пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности, са пажњом примереном околностима, провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Тужилац до закључења главне расправе, у смислу одредбе члана 231. ЗПП није приложио, ни предложио, доказе из којих би се на поуздан начин утврдио правни основ спорне исплате, као и колико су и по којим основима лидери синдиката добили на априлску плату, имајући у виду да тужилац није спорио да је одређени новчани износ примио, што је и утврђено увидом у његову платну листу за април месец 2016. године. Правилна је оцена нижестепених судова да се ове информације могу сматрати провереним из поузданих извора и да је тужена ББ поступала у свему са дужном новинарском пажњом, код утврђене чињенице да је као аутор спорног текста, објављене информације прибавила најпре од стране запослених, чије тврдње је након тога проверила код финансијског директора, и објавила исказе и једног од представника синдиката и в.д. директора „ББ“, дајући на овај начин прилику обема странкама да се изјасне на предочене чињенице. Поред тога износи који су објављени проистичу из дописа који је тужена такође прибавила од надлежних из „ББ“ и то документације о Ургенцији за решавање отворених питања о начину обрачуна зараде представницима синдиката који имају плаћену функцију, а који је наведен за сваког представника понаособ и која је сагласна са потписаним договором од 05.05.2016. године на основу кога је извршен обрачун зараде за април месец 2016. године, због чега се у конкретном случају ради о информацијама о којима јавност има оправдан интерес да зна.

У конкретном случају, тужена је, као аутор текста, пре објављивања спорних информација поступила у складу са дужном новинарском пажњом примереном околностима конкретног случаја, односно у контексту разумних и доступних мера и средстава у датој ситуацији је проверила истинитост објављених информација. Тужени, с обзиром на наведено, не могу бити одговорни за евентуално претрпљену штету тужиоца у виду повреде части и угледа због објављивања непотпуне или неистините информације о тужиоцу, јер је на насловној страни и у наслову спорног

текста исказан вредносни суд и вредносни исказ дат на основу тврдњи радника „ДД, а друга спорна информација која је објављена у антрфилеу „...“ не представља тврдњу већ је формулисана у форми питања, а пре свега због тога што објављене информације представљају преношење информација као тврдњи које је тужена као аутор текста прибавила на описани начин.

Супротно наводима ревизије, околност да ли је истинитост информације проверена довољном пажњом, анализира се у контексту разумних, новинару доступних мера и средстава, што не значи да је допуштено објављивање само ако је новинар стекао потпуно уверење о истинитости, не захтева се утврђење истинитости чињеница као у судском поступку, у смислу отклањања сваке разумне сумње, а за слободу изражавања и објављивања чињеничних исказа није нужно постојање доказа њихове апсолутне истинитости, већ је довољно слободно изразити и објавити информацију пошто се она претходно на примерен начин провери.

Члан 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода јемчи слободу изражавања свакоме, па и појединцима и штити слободу изражавања широког и разноврсног дијапазона, информација и идеја, између осталог и политичко изражавање. Обухвата и изражавање мишљења, као што су критички и вредносни судови. Таква заштита није ограничена само на садржај који наиђе на позитиван пријем или који се сматра неувредљивим или индиферентним, већ и на оне информације и идеје које вређају, шокирају или узнемиравају. Ограничења слободе изражавања прописана су у одредби члана 10. став 2. Конвенције, а између осталог, једно од тих ограничења представља и заштита угледа или права других. Када одређени навод представља вредносни суд мора се имати у виду да ли постоји довољно чињеничних основа за исти, пошто вредносни суд без чињеничног основа који га поткрепљује може бити претеран, што по оцени овог суда није ситуација конкретног случаја. Спорни наслов и текст представљају вредносни суд заснован на извесној чињеничној основи, јер су информације које су објављене прибављене од радника „ДД“ и поткрепљене писаним доказима о исплаћеним новчаним износима које је тужена такође прибавила од надлежних из „БЂ“. Због свега наведеног и по мишљењу Врховног касационог суда, објављене информације нису лезионо способне, односно подобне, да повреде част и углед тужиоца у смислу Закона о јавном информисању и медијима и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Због наведеног, неоснован је захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части, угледа и права личности, услед преношења и објављивања информације, јер су новинари туженог и медији само верно пренели туђу информацију, потпуно и веродостојно, а наслов спорног текста представља чињенично вредносни суд и вредносни исказ. Код овог утврђења, неоснован је и захтев тужиоца да се обавезе тужени ВВ да објави ову пресуду.

Осталим наводима ревизије побија се утврђено чињенично стање, па их овај суд није испитивао, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 1. ЗПП).

Одлука о трошковима поступка, донета је правилном применом материјалног права.

На основу изнетог, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Туженима не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка на име састава одговора на ревизију, јер ова радња није била нужна и неопходна за вођење парнице, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа- судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић